

Načrt o nadzvočnih letalih kmalu izveden

Ameriška letalska industrija bi rada dohitela v pogledu nadzvočnih potniških letal Francoze in Angleže.

NEW YORK, N.Y. — Nadzvočna letala so v vojnem letalstvu že nekaj navadnega. Vsi moderni bombniki in lovci letijo s hitrostjo, ki je večja od hitrosti zvoka. Sedaj bo tudi civilno letalstvo dobilo v gledanem času nadzvočna letala. Na pobudo naše Federalne agencije za letalstvo sta namreč obe naši največji letalski družbi Pan American in TWA naročili nadzvočna letala. Pan American je naročila 15 takih letal, TWA pa šest. Na račun naročila sta dali \$2,100,000.

Plačilo na račun pomeni samo prispevek za pripravljala dela. V konstrukciji nadzvočnih letal je namreč treba napraviti še celo vrsto dragih preiskovalnih del. Stroški zanje utegnejo doseči bilijon dolarjev, letalske družbe, motorna industrija in industrija letal bodo vse prispevale k tem stroškom, največ bo seveda dala federalna administracija.

Idejni načrt predvideva, da bodo letala lahko prevažala po 163 potnikov, da bodo letela s hitrostjo 1650 milj na uro in da bodo imela kuriva za 4,000 milj. Cena takega letala bo okoli \$22 milijonov. Voziti bodo začela okoli 1. 1970.

Naša nadzvočna letala bodo že ob rojstvu imela konkurenco v evropskem nadzvočnem letalu "Concorde", ki ga bosta izdelovali Francija in Anglija v skupnem podjetju. Concorde bo prevažalo 104 potnike, bo letelo s hitrostjo 1,450 milj na uro in bo imelo goriva za 3,750 milj. Bo torej nekaj manjše od ameriškega, zato mu bo na tudi cena samo okoli \$10,000,000. Evropsko letalo bo rabilo v glavnem aluminijeve litine, ameriško pa posebne vrste jekla in titan.

Pot na teh letalih iz Amerike v Evropo bo trajala le dobre tri ure.

Demokratski politiki začeli napadati senatorja Goldwaterja

WASHINGTON, D. C. — Demokratski politiki, posebno tisti okoli Kennedyja, so začeli takorekoč napadati senatorja Goldwaterja kot republikanskim kandidatom za predsednika, da se že napravili načrt, kako ga je treba napadati. Zato se opažajo zadnje dni v časopisu razne neravne prijazne pripombe na sen. Goldwaterjeve izjave in namigavanja, kaj je mož preje govoriti o podobnih političnih vprašanjih. Celo v karikaturah se čuti ostrost proti podjetnemu senatorju.

Goldwaterjeva okolica to dobro ve, javnost se bo zato lahko kmalu še bolj zabavala, ko bo videla, kako letijo puščice iz obeh taborov v različne smeri.

Vremenski prerok pravi:

Sonočno in toplo, najvišja temperatura 78.

Novi grobovi

Margaret Hvala

Včeraj je umrla v Richmond Heights General Hospital 83 let stara Margaret Hvala, roj. Sutelj, z 845 E. 139 St., doma v Zapeči pri Starem trgu od Kolpi, od koder je prišla v Ameriko 1. 1903. Mož Josef ji je umrl 1. 1937, bila je mati Pauline Sternisa, Mary Pike, Anne Zlate, Josephina in Margaret Zivica, 12-krat stara mati, 3-krat prastara mati, sestra Josephine Habe, Anne Krasovec in pok. Mary Grentz. Bila je članica Oltarnega društva pri Mariji Vnebovzeti. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebn. zavoda na Lake Shore Blvd. v soboto ob 10.15 v cerkev Marije Vnebovzete, kjer bo ob enajstih pogrebna sv. maša, nato na pokopališče sv. Pavla.

Frank Brinsek St.

Kakor smo že poročali, je v torek popoldne umrl v St. Vincent Charity bolnišnici Frank Brinsek st., po domače Tičinski France z 962 E. 70 St. Star je bil 80 let in rojen v vasi Hojče, fara Sv. Gregor na Dolenjskem, od koder je prišel pred 61 leti. Delal je do upokojitve pred 15 leti v Cleveland City Forge. Njegova žena Frances je umrla 1. 1951. Tukaj zapušta sina Franka in vnukinjo Debro Ann. Pogreb bo v soboto zjutraj ob 8.30 iz Zakraskovega pogrebn. zavoda v cerkev sv. Vida ob devetih, nato na pokopališče Kalvarija. Truplo bo položeno na mrtvaški oder danes popoldne ob petih.

Skupni trg ponudil mir v "piščančji" vojni

BRUXELLES, Belg. — Ministrski svet Evropskega skupnega trga je na svojem zasedanju predložil Zdrženim državam končanje piščančje vojne. Tretja, neprizadeta stranka naj bi izdelala "obvezen nasvet" o ureditvi carin.

Kot znano, je Skupni trg letošnje letoletje povisil carino na uvoz zmrazjenih piščancev iz Združenih držav v države Skupnega trga na 13.4 centa pri funtu. Združene države so protestirale in zagrozele, da bodo povisale carine na blago iz držav Skupnega trga v nekakom istem obsegu. Skupni trg je ponudil znižanje carine za 10 odstotkov, kar pa Združene države ni zadovoljilo.

Gvajanski levčar Jagan bo vendarle ostal na oblasti

LONDON, Ang. — Angleška vlada bo začela 22. oktobra s posvetovanji o bodočnosti kolonije Britanske Gvajane, ki naj postane neodvisna država. Proti neodvisnosti nima nihče ničesar, le proti temu jih je mnogo, med njimi tudi Amerika, da bi oblast obdržal sedanji predsednik Jagan, ki je hud levčar, ako že ne naravnost komunist.

V našem državnem tajništvu so zaskrbljeni, kajti angleška diplomacija se ni dala pogovoriti in je pripravljena, da Anglija proglasi neodvisnost svoje kolonije brez ozira, ali bo Jagan ostal na oblasti ali ne. Jagan bo torej postal gospodar v novi gvajanski republiki z angleškim pristankom. Na ameriške ugovore odgovarjajo Angleži precej cinčno: "Dajte Jaganu dosti denarja, pa bo držal z vami."

— Za izdelavo ene tone jekla porabijo eno tona in pol premoga.

Pravosodni tajnik za "ože" civilne pravice

Prepričan je, da bo prvotni očrni načrt za civilne pravice lažje doseel večino, kot razširjeni, kot ga je dopolnil pododbor Doma.

WASHINGTON, D.C. — Pravosodni tajnik Robert Kennedy je pravosodni odbor Predstavnika doma pozval, naj črta dopolnila k predlogu o civilnih pravicah, ki mu jih je dodal pododbor in potrdil predlog, kot ga je stavila zvezna vlada. Upa, da bo predlog v taki obliki lažje dobil podporo republikancev v Kongresu.

Robert Kennedy je zatrjeval, da je zakonit predlog v bistvenem narodnem interesu ter bi bila velika škoda za deželo, če letos ne bi bila dosežena. Pozival je demokrate in republikance, naj delujejo za sprejem predloga z združenimi močmi.

Črni vodniki obsojajo predlog pravosodnega tajnika

Predlog pravosodnega tajnika je naletel na podporo pri načelniku odbora E. Cellarju in najstarejšemu republikancu v odboru kong. W. McCullochu, pa spraval v nejevoljo one liberalne demokrate, ki so se zavzele za njegovo dopolnitev in dogle, da je bil v taki obliki sprejet v pododboru.

Dopolnila pododpora dajejo pravosodnemu tajništvu večje pravice v pogledu čunjanja volilne pravice črncev, določajo natančnejše integracijo javnih prostorov in skušajo rešiti tudi vprašanje zaposlavljanja črncev pri zaposlilivah. Vodniki gibanja za črnsko enakopravnost so nastop prasonednega tajnika včeraj obsodili in napovedali, da se bodo črni volivci zaradi njega obrnili od Kennedyja.

Načrt Gemini že poldrugo leto v zastanku

WASHINGTON, D.C. — Načrt Gemini, v okviru katerega naj bi dva ameriška astronauta skupno poletela v vesolje, se je sedaj zakasnil že za poldrugo leto. Upali so, da bo prvi poskus mogoče izvesti kasno letos, nato so ga preložili na prihodnje leto, sedaj pa računajo, da ga ne bo mogoče izvesti pred letom 1965.

Administracija ima te dni težke ure na Kapitolu

WASHINGTON, D.C. — Republikanci so že pretekli teden napovedovali, da ne bodo pomagali Kennedyjevi administraciji v Cellarjevem odboru predstavnika doma, ki rešeta posamezne točke v zakonu o civilnih pravicah. Besedo so držali. V torek je moral predsednikov brat Robert sam umikati predloge, ki jih je stavil pododbor za civilne pravice in ki so bili take narave, da bi jih Senat gotovo ne sprejel. Administraciji je torej spudletel predlog, da bi tudi republikanci nosili odgovornost za nekaterih področjih. Odgovornost pade sedaj samo na Kennedyja in njegove pristaše, česar pa črni volivci gotovo ne bodo pozabili.

V Senatu je senator Byrd končal z zaslišenjem uradnikov o načrtu zakona o znižanju davkov. Njegov finančni odbor je začel z javnim zaslišenjem interesentov. Prvi je prišel na vrsto federalni finančni tajnik Dil-

Ruska narodna banka namerava odpreti svojo podružnico v Libanonu

LONDON, Ang. — Londonski finančni krogi niso bili ravno veseli, ko so zvedeli, da bo ruska narodna banka odprla svojo podružnico v Bejrutu v Libanonu. Rusija ima zelo malo zunanje trgovine z Blížnjim vzhodom in ji v ta namen ni potrebna prav nobena bančna podružnica.

Podružnica bo imela drug, zelo očen namen. Prodajala bo rusko zlato na bejrutskem trgu, ki je največji v prednji Aziji. Rusija ne bo več prisiljena prodajati zlato samo v Londonu. Otvoritev podružnice je v zvezi z ruskimi nakupi žita.

Cenijo, da bo morala Rusija prodati za kakih \$700 milijonov zlata, da plača samo dosežena nakupe. Do sedaj je že prodala zlata za \$300 milijonov. Za nakupe v Ameriki bo morala prodati še posebne količine zlata. Zlato bo šlo v glavnem v žep azijskih kraljev, šejkov, paš in podobnih bogatašev, ki dobivajo rente od petrolejskih družb. Ustanovitev podružnice pa tudi namiguje, da Rusi ne bodo teko hitro ustavili prodaje zlata, to se pravi, računajo, da bo njihova plačilna bilanca še dolga leta pasivna. Zaloge ruskega zlata cenijo na \$3-6 bilijonov.

Somalijci se vežbajo v demokraciji

MOGADISHU, Somal. — Somaliji imajo vlado, ki prisega na načelo svobodne demokracije. Ljudje je pa še ne razumejo dobro, kar jim ne smemo zameriti, saj do zadnjega časa niso imeli niti abecede za svoj jezik. To jih pa ne ovira, da se ne zanimajo za razne prilike, ki se jim nudijo za vežbanje v demokraciji.

Vneto se na primer vežbajo v demonstracijah. Zadnjič so se po somaljski prestolici raznesle vesti, da je bilo v obmejnih praskah med somaljskimi in abesinskimi vojniki ubitih nekaj Somalijcev. Zato so v Mogadishu začeli z demonstracijami proti abesinskemu poslanstvu. Kot politični otroci so demonstriranje vzeli zares, hoteli so poslanstvo kar razbiti in zažgati. Policija jih je morala razgnati s plinskimi bombami.

lon, ki pa pri večini odborovih članov ni ravno naletel na simpatije. Le s težavo je odgovarjal na vprašanja članov odbora in moral zelo paziti, da ne pride v nasprotje s samim seboj.

Byrd misli, da bi bilo zasliševanje končano šele enkrat v novemburu. Zaletlost Kennedyjeve administracije mu bo zavlačevanje celo olajšala. Sedaj je na primer glavni odbor demokratske stranke razposlal posebne "informacije" odličnim pristašem v države ravno tistih demokratskih senatorjev, ki niso vneti za znižanje davkov. V Senatu je seveda takoj zavzrlo in na administracijo so leteli očitki, da je ona dala pobudo za take "informacije", da bi namreč pristaše demokratske stranke v dotičnih državah pritisnili na senatorje, naj ne nasprotujejo znižanju davkov. Ker so senatorji zelo občutljivi za vsak zakulisni pritisk, ki ga izvaja administracija, ne bo ta slučaj imel nobenih dobrih posledic za usodo zakonskega načrta.

RUSI ZADRŽALI ANGLEŠKI KONVOJ NA ROBU BERLINA

Rusi so včeraj zadržali angleški vojaški konvoj na robu Berlina in s tem pokazali jasno, da zadržanje ameriškega vojaškega konvoja pretekli teden ni bila nobena "pomota", kot bi radi sodili v Washingtonu in v Londonu.

BERLIN, Nem. — Angleški vojaški konvoj na poti iz Zahodnega Berlina v Zahodno Nemčijo so ruske straže na prehodu v Vzhodno Nemčijo včeraj ustavile in ga držale 9 ur, predno so ga na protest angleške vlade pri sovjetski vladi pustile dalje. Angleški konvoj je bil sestavljen iz 9 avtomobilov in vsega skupaj 28 vojakov. Rusi so podobno kot pretekli teden pri ameriškem konvoju zahtevali, da morajo vojaki iz avtomobilov, da jih bodo lahko prešli. Angleži so zahtevo odklonili. Angleški konvoj je ustavil isti ruski oficir kot pretekli teden ameriškega, polkovnik Sergejin. To kaže jasno, da ni bilo nobene svojevoljnosti ali napake.

Rusi so pretekli četrtek zadržali ameriški vojaški konvoj in ga pustili dalje šele v soboto, 32 ur kasneje, na protest iz Washingtona. Tada so v Washingtonu in v Londonu trdili, da ni izključeno, da se je to zgodilo po "pomoti". Nemški kancler Adenauer je še v svojem poslednjem govoru kot kancler v nemškem parlamentu označil to ameriško in angleško stališče kot smešno. Rusi so mu sedaj s svojim nastopom proti Angležem sami dali prav.

V zavezniških glavnih mestih niso prav na jasnem, kaj naj bi ustavljanje zavezniških vojaških konvojev v tem trenutku pomenilo, vendar je večina mnenja, da hoče Moskva s tem postopkom pokazati v času, ko se menjaja vladi v Zahodni Nemčiji in Veliki Britaniji, da berlinsko vprašanje še ni rešeno in da ga Rusi lahko vsak čas spravijo zopet na dnevni red v pravnajni obliki.

V Italiji se bojijo nove katastrofe

BELLUNO, It. — Strokovnjaki skrbno opazujejo nove premike plazov na gori Toc, ki so že enkrat dali povod za povodenj, ki je uničila okoli 2,000 človeških življenj, vendar pa ne kažejo nobene zaskrbljenosti. Drugače seveda gleda na nevarnost prebivalstvo, ki je že enkrat trpelo od katastrofe. Tako je na primer župan neke male občine kar na svojo roko začel opozarjati na novo nevarnost, nakar so se prebivalci hitro razbežali v hribe, pa ne samo v njegovi občini, ampak po vsej dolini. V dolini reke Pieve gledajo povsod v gore, kje bi se utegnil utrgati plaz, in živijo tako v stalnem strahu.

V Rimu bi komunisti iz katastrofe radi napravili politično afero. Trdijo namreč, da je bilo že od začetka zelo tvegano postaviti jez Vaiont in da je treba obtožiti tiste, ki so odgovorni za ta jez. Vlada je proti vsaki preiskavi, ki bi imela politično obeležje.

Anglež o pogajanjih s Sovjetsko zvezo

WASHINGTON, D.C. — Bivši angleški poslanik v Moskvi William Hauter je nekoč dejal: Pogajati se s Sovjetijo je, kot bi spustil kovanec v avtomat. Nekaj bo vsekakor prišlo iz njega, toda ne to, kar želite. Lahko poskusite vplivati na avtomat z udarci in obrati, toda zastonj govorite vanj!

Ta zgodba kroži sedaj v okolici Bele hiše in državnega tajništva kot nekako svarilo in vodilo za razgovore s Sovjetsko zvezo, ki potekajo na različnih ravneh.

Iz Clevelanda in okolice

L. Turka priporočajo— Oba clevelandška dnevnika, Plain Dealer in Cleveland Press, sta se v zadnjih dneh izjavila za Edmunda Turka kot kandidata za mestni svet v 23. vardi. Press je včeraj zapisal v uvodniku, da se je E. Turk pokazal v svoji prvi poslovni dobi ko "bister in neodvisen" član mestnega sveta ter zato tudi zasluži, da ga volivci ponovno pošljejo tja. Slovenski volivci bodo torej še z večjim veseljem glasovali zanj in mu pridobivali pristaše tudi med drugorodnimi!

Iz bolnišnice— Mrs. Anna Smrke z 1057 E. 63 St. se je vrnila iz St. Luke's bolnišnice in se zahvaljuje za obiske, darila in pozdrave. Obiski na domu so dobrodošli!

Seja— Nocoj ob osmih ima Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ redno mesečno sejo v navadnih prostorih. Društvo dvor Baraga št. 1317 Kat. borštarnar ima jutri zvečer ob 8:30 uri sejo v šoli sv. Vio. A. Asesment bodo pobirali od 6:30 dalje.

Zadušnica— V ponedeljek, 21. okt., ob 6.30 bo v cerkvi sv. Viljema sv. maša za pok. Matildo Vahčić na 30. dan njene smrti.

Družinski praznik— G. Jakob in ga. Rose Fajdiga z 18518 Shawnee Ave. praznujeta v nedeljo, 20. okt., 40-letnico svojega zakona. Čestitamo in jim želim, da bi zdrava in zadovoljna dočkala zlato poroko!

Pogreb— Pogreb Mary Bradac bo jutri zjutraj ob 8.30 iz Zakraskovega pogrebn. zavoda v cerkev sv. Vida ob devetih, nato na pokopališče.

Molitve— Clance Carniola Hive No. 493 T. M. so vabljene nocoj ob sedmih v Zakraskov pogreb. zavod k molitvi za pok. Mary Bradac.

V bolnišnici— Mrs. Margaret Yartz s 7009 Hecker Ave. je bila prepeljana iz Woman's bolnišnice v Mt. Sinai bolnišnico.

Hrvati bodo demonstrirali v Washingtonu— Skupina Hrvatov se je sinoči odpeljala v Washington in bo danes popoldne od devetih do opoldne piketirala pred Belo hišo proti obisku Josipa Broza Tita v Združenih državah, nato pa se bo oglasila pri sen. F. Lauscheu, — znanemu nasprotniku komunističnega režima v Jugoslaviji.

Jugoslavija načrpala več petroleja

BELGRAD, SFRJ. — Uradni viri trdijo, da se je jugoslovanska produkcija petroleja letos povečala za nekako 8 odstotkov. Lani je po istih podatkih dosegla 1,550,000 ton. Domača produkcija je še vedno premajhna in sodijo, da kljub porastu ne bo sposobna kriti domačih potreb. Te naj bi do leta 1970 narasle na 4,500,000 ton, deset let kasneje pa celo na 10 milijonov ton. na, za okoli 100,000 več kot so pričakovali. V deželi je še vedno skupno 3.5 milijona brezposelnih, 350,000 manj kot v avgustu.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$16.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$16.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Friday edition \$4.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 83

No. 200 Thurs., Oct. 17, 1963

Adenauer in knez Bismarck

Smisel za zgodovino ima samo vatikanska diplomacija. Drugače se ne bi moglo zgoditi, da je poklonila dr. Adenauerju najvišje cerkveno odlikovanje, ki ga je pred njim dobil pred skoraj 100 leti njegov ravno tako velik prednik, prvi kancler nemškega cesarstva Bismarck. Noben drug Nemec ni bil tekom teh 100 let deležen tega odlikovanja in po pravici.

Dr. Adenauer in Bismarck sta po svojem svetovnem nazoru in političnih konceptih različna in oddaljena drug od drugega kot severni tečaj od južnega, vendar pa imata v svojih značajih nekaj značilnih skupnih potez, ki so kovala usodo nemškega naroda. Treba jih je vsaj naštet, ako že ne podrobno pretehati.

Bismarck je bil dete nemškega nacijolanizma tiste oblike, ki se je rodila še za časa Napoleona in dosegla svojo končno politično obliko v prvem nemškem rajhu. Bdelu mu je pred očmi dvojna želja: zediniti nemški narod in mu zagotoviti mir. Ta cilj je dosledno nasledoval. Pregnal je najprvo cesarja Franca Jožefa iz nemške narodne skupnosti z zmago l. 1866. Pregnal je Francoze iz Lotaringije in Alzacije z zmago v l. 1870. V Parizu je proglasil zedinjenje nemškega naroda, kar je Francoze zabolelo ravno tako kot zgubljena vojska s Prusijo.

Bismarck je vedel za to, toda tega ni vpošteval. Vedel je samo to, da se s Francozi ne more pobotati in da ne sme Nemčije nikoli postaviti v nevarnost vojne na dve fronti: francosko in rusko. Zato je bilo prijateljstvo z Rusijo temeljni kamen njegove zunanje politike. Cesar Viljem II. je bil premlad, preneumen in preveč ambiciozen, da bi razumel Bismarckovo politiko. Pregnal je kanclerja v pokoj, Nemčijo pa napotil na pot navzdol, ki je peljala v prvo svetovno vojno in propast njegove dinastije ter nemškega cesarstva. Kar je značilno za Bismarckovo usodo: dosegel je primeroma mlad vrh svoje politične kariere začetkom svoje mednarodne veljave, držal se je na vrhu do svojega padca.

Politična pot dr. Adenauerja je bila drugačna. Skoraj do svojega 70. leta je igral politični vloga samo v svoji ožji domovini, t. j. zahodni Nemčiji, dosegel je samo čast mestnega župana v Koelnu. Pred Hitlerjem se je moral umakniti v zatišje. Šele nemška katastrofa v l. 1945 ga je spravila zopet na površje. Pa tudi pri tem ga je doletela nezgoda, da so ga namreč angleške okupacijske oblasti spoznale za nesposobnega politika in le malo je manjkalo, da ne bi ostal še naprej v zatišju. Tega ni dr. Adenauer nikoli odpustil angleški politiki, kar so angleške vlade večkrat zelo močno čutile.

Ko je postal kancler nove Nemčije, je pred seboj našel samo razvaline, gospodarske, politične, socijalne, zunanje-politične itd. Pоставil je pa politiko na prvo mesto, za vse ostalo si je nabral res sposobne sodelavce. S tem je pokazal, da ve, kaj mora delati politik: nabirati sposobne ljudi in nabirati pravilne cilje za svojo politiko, izvrševanje te politike pa samo nadzorovati ne pa opravljati.

Pokazal je pri tem še drugo redko sposobnost: zmeraj je vpošteval to, kar je učil že Bismarck: politika je umetnost možnega. Kot veliki realisti v sodobni nemški politiki je hitro spoznal, da je zedinjena Nemčija zaenkrat samo podoba v sanjah in da bo treba čakati rodove, da se bo ta cilj uresničil. Spretno in uporno je organiziral po l. 1945 ostanke nemške države v močno državo in dosegel svoj cilj: Zahodna Nemška republika je danes gospodarsko najmočnejša država v Evropi, njen vojaški pomen pa raste s tako hitrostjo, da je postal prava mora za vse komuniste z Moskvo na čelu. V tem oziru je hodil po stopnjah njegovega prednika Bismarcka.

Srinjal se je z Bismarckom tudi v osnovi svoje zunanje politike. Kot se je Bismarck povezal s carsko Rusijo, se je Adenauer povezal s svobodnim svetom daleč preko evropskih mej. Nemški vpliv v mednarodni politiki je danes tako močan, da celo Amerika ne more delati v Evropi "svoje" politike, mora jo zmeraj usmerjati v skladu z nemško. Pri vsem tem je bil toliko realen, da ni odklanjal tesne zveze s Francijo, akoravno mu politika De Gaulla ne ugaja. Ustvaril je temelje prijateljstva med obema sosedoma, ki jih lahko podere samo ponoven izbruh slepega nacijonalizma, ne pa njegov in generalov odhod z evropskega političnega odra. Pri tem se ni dal nikoli zapeljati, da bi šknil v Moskvo vkljub ruski premoči v evropski politiki. Njegovi uspehi za Nemčijo se torej dajo lahko meriti z Bismarckovimi, njegova veljava pa ravno tako. To je imel Vatikan pred očmi, ko je odlikoval Adenauerja z istim redom kot skoraj 100 let prej Bismarcka.

Oba državnika sta različna v svojih svetovnih nazorih, v svoji politični miselnosti, toda imata par skupnih lastnosti.

Bismarck in Adenauer, oba sta bila avtokrata, nista imela dosti spoštovanja do političnih sposobnosti nemškega naroda. Obata sta videla dalj v bodočnost kot nemške po-

litične stranke, oba sta držala državno krmilo trdno v svojih rokah in nista pustila, da bi se kdo mešal v njihove posle. Obata sta bila temu primerno trgovlava in nedostopna za kompromise. Obata sta tudi ravno te lastnosti pokopale. Viljem II. ni mogel prenašati Bismarcka, vodilni politiki v nemški krščansko-demokratski stranki niso mogli več trpeti pod Adenauerjevo diktaturo. Bismarckove in Adenauerjeve zasluge za narod so obledele pred kritiko njihovih nasprotnikov v domači politiki.

Tu se primera konča. Ali pa se bo morda nadaljevala? Bismarckovi nasledniki se niso znali držati na višini, ki je na njej vladal prvi nemški kancler. Viljem II. je spravil Bismarcka v demisijo, sebe pa v propast. Ali se ne bi utegnulo isto zgoditi tudi z Adenauerjevimi nasledniki? Če že ne bi uničili Zahodne Nemčije, bi pa vsaj lahko spravili krščansko demokratsko stranko s prvega mesta v nemški politiki na drugo, če ne še nižje.

Tudi za to imamo vzgled v nemški politični zgodovini. Pred več kot 50 leti je bila avstrijska krščansko-demokratska stranka prva v monarhiji. Vодil jo je dunajski župan dr. Lueger, gotovo najspobnejši avstrijski politik po l. 1848. Ako bi mu bil cesar Franc Jožef zaupal rekonstrukcijo monarhije, bi nam bili morda prihranjeni obe svetovni vojni. Cesar ga je pa v svoji nacionalni zaslepljenosti še preganjal. Začel je takrat pokopavati svojo dinastijo in državo.

Dr. Adenauer želi tudi v pokoju vplivati na nemško politiko. Isto željo je imel tudi Bismarck. Bismarcku se želja ni uresničila. Upajmo, da se bo dr. Adenauerju. To bo koristilo ne samo Zahodni Nemčiji, ampak vsemu svetu.

Lasallski glasovi in odmevi

(Piše Matevž iz "Sunny Spot City-a")

La Salle, Ill. — Poletje je po koledarskem času, kakor tudi po vremenu za nami. Tako so za nami razni prazniki, narodni in drugi, in zdaj smo v jeseni. Tukajšnja okolica je rodovitna na gobah in mnogi jih pridno nabirajo, nekateri suše, drugi konzervirajo. Tako tudi razne vrtno pridelke. Med tem se pa čas pomika naprej in kmalu se bo oglasila zima in z njo druge skrbi. Čas se res hitro izmika. Še moj sosed Jože godrnja glede tega. Zadnjič mi je med drugim omenil:

"Saj skoro ne vem, kam so moja leta potekla? Ko premišlujem, se mi zdi, da sem šele predvečer najšiljši prišel iz starega kraja na tukajšnjo Rock Island postajo in pa gori k Breggačevi družini na "board". Glej Matevž, zdaj sem pa že star."

Ko sem ga tolažil, da ni res tako hudo glede tega in da Jože še hodi pokoncu kakor kak "dragonar stare sorte", mi je z nasmeškom odgovoril:

"Ja Matevž, saj meseci so pa res dolgi. Dnevi še hitro teko, a mesec pa počasi, ko čakam na penzijski ček proti koncu meseca, se mi zdi, da meseca kar noče biti konca. Dnevi pa gredu, kakor jagode na roženkrancu, kdor ga hitro moli."

Tako mi je Jože povedal in s tem izrazil njegovo mnenje o času.

* MALO O DRUGIH ZADEVAH IN NAŠE DOMAČE VEŠTI. — Kakor pove poročilo od "Illinois Society for the Prevention of Blindness", je pokvarilo gledanje sončnega mrka 20. julija po vsej deželi okrog 15 ljudem vid. Nekaterim bolj, drugim manj. To kljub temu, da so meseci in tedne prej opozarjali javnost, naj se vsak čuva gledanja v času mrka v sonce. Zgleda, da nekateri ljudje kar po sili kupujejo in nabavljajo sitnosti in težave.

— V cerkvi sv. Jožefa na Peti cesti so imeli pred kratkim poročne obrede po bizantinskem načinu. Mnogi so se zanimali in so šli gledat, kako izvrše obrede ob takih slučajih po bizantinsko-ukrajinskem načinu. Ženin je bil v tem slučaju Pavel Jarish, ki je dolgo let bival v Scrantonu, Penna., zdaj pa je pomožni upravnik v oddelku religioznih predmetov pri "National Shrine of the Immaculate Conception" v Washingtonu, D.C. Nevesta je pa od tu v La Salle preje Miss Mary Ross. Bizantinsko-ukrajinski obred je katoliški obred, le mesto v latinskem, ga izvrše v staroslavjanskem jeziku. Nekaj male razlike je. Pokrižavanje gre od desne proti levi. Ženin in nevesta imata oba, ali vsak, venci na glavi. Obhajilo se podeli v obliki kruha in vina, namesto

tovo več. Dalje poročilo navaja, da povprečna družina je v istem letu darovala za razne dobrodelne in druge namene \$189; vse razne zavarovalne stanje povprečno družino okrog \$281. Povprečno je vsaka družina plačala \$578 dohodninskega in osebne davka. To kaže in pove, da življenje je danes drago! Vešah pravimo, da imajo delavci zdaj visoke plače. Saj jih morajo imeti, ker je pa življenje tako drago. To pa tudi pove, kako morajo štediti starejše družine, ki se preziviljavajo z nizko socialno pokojnino, katera za mnoge ne znaša še \$1,200 letno. Poročilo je vsekar zanimivo.

* MORDA TO ŽE VESTE — če ne, boste vedeli zdaj:

— Kdo je prvi preplaval angleški kanal? — Prvi, ki je preplaval morskjo ožino med rtičem Griz Nez v Franciji in Doverjem v Angliji, je bil Anglež Matthew Webb, leta 1875. Sirota med omenjenima točkama je okrog 20 milj.

— Kje in kdaj je bil inštaliran prvi telefon v Združenih državah? — To je bilo v Bostonu, Mass., v uradih Edwina Tomaža Holmes, 17. maja 1877, ki se je bavil z izdelovanjem električnih budilk in naprav za alarmiranje v slučajih vlovov in tatvin.

— Kdaj je bila poslana preko kontinenta Združenih držav prva brzozjavka? — To je bilo leta 1861, z a časa Abraham Lincolnovе administracije.

— Kdaj so začeli in kje najprvo uporabljati narodne zastave. — To je bilo leta 1219 na Danskem. Za svoj narodni znak in označbo so sprejeli zastavo na njej križ.

— Kako hitro potuje električni tok po žici? — Z isto hitrostjo kakor svetloba, okrog 186,300 milj na sekundo.

— Koliko vrst vseh raznih mrčesov je na svetu? — Znanstveniki so jih doslej klasificirali nekako okrog 800,000. Omenjajo pa, da je dosti mrčesov še neznanih in da število teh gotovo sega v milijone.

Naj zadostuje za danes, pa še drugič kaj. Vsem pozdrav!

Matevž

Koncert pevskega zbora Planina
CLEVELAND, O. — V nedeljo, 27. oktobra 1963, priredi pevski zbor Planina jesenski koncert z zanimivim in lepim sporedom v Slovenskem narodnem domu na Maple Heights.
Naši rojaki in rojakinje v sedmi naselbini, tako imenovani Maple Heights, so občudovanja vredni. Maple Heights ni velika slovenska naselbina, pa s tako poštvovalnostjo vzdržujejo in ohranjajo več društev, med njimi tudi pevski zbor Planina.
Vs, ki pri društvi sodelujemo, vemo, koliko žrtve je potrebnih pri društevni življenju. Prav posebno velja to še za pevsko društvo, saj je potrebnih nešteto vaj, da glasovne pravilno in ubrano. Kolkokrat bi pevci po težkem dnevnem delu raje doma na vrtu počivali in gledali bujne vtulice, ki jih povsod z ljubeznijo gojijo. Pa se žrtvujejo in gredu k pevskim vajam.
Zakaj te žrtve? Mar za sebe in svoje koristi? O ne, za nas se učijo, za nas hodijo k-vajam, da bi bili mi zadovoljni. Ker se toliko žrtvujejo, ne bi bilo prav, da bi mi njihove napore prezrili, da bi ves njihov trud šel neopažen mimo nas. Zato se udeležimo njihovih jesenskih koncerta, katerega prirejajo prav za nas. Iz vseh strani vadijo pota na prijazni Maple Heights, na Javorje, kjer je sedaj v jeseni še prav posebno lepo.
Koncert se bo vršil v krasni dvorani Slovenskega narodnega doma na Stanley Avenue. Začel se bo ob štirih popoldne. Po končanem koncertu pa bomo odšli v spodnjo dvorano,

Uboj, ki je razburil vso Slovenijo

V Ljubljani je bil v začetku oktobra obsojen na smrt Ramo Dizdarevic, rojen l. 1941 v Mali Kladuši v Bosni, ker je 18. avgusta letos v Horjulu brez vsakega pravega osebnega vzroka zaklal do smrti polkovnika jugoslovanske armade Miroslava Remškarja, ko se je zvečer z avtomobilom vračal k svojim sorodnikom v Horjulu. Šest ostrih obtožencev, samih Bosancev, je bilo kaznovanih z zapornim od treh do sedmih let.
Nekaj Bosancev se je menda dan prej sprlo v neki gostilni v Horjulu z domačini. Ti so se domenili in se naslednji dan vrnili še z nekaterimi drugimi in nekaj časa izzivali, nato pa odšli, ker niso našli tistih, ki so jih iskali. Na poti so naleteli na avto M. Remškarja. Eden od njih je udaril po avtomobilu s pestjo. Remškar, polkovnik oklopne enote v jugoslovanski armadi in znan partizanski borec, je stopil iz avtomobila, da bi poizvedel, kaj hočejo od njega. Ramo Dizdarevič je ne da bi mu kaj rekel, zasadil vanj nož. Remškar je nekaj ur nato umrl, napadalci pa so izginili. Naslednji dan so jih oblasti prijele in spravile v zapor.

kjer bodo prijazne žene in dekleta postregle z okusno jedjo in pijačo. Med tem, ko se bomo malo okrepli, bodo pa zgornjo dvorano pripravili za ples, tla bodo gladka, da se bodo nogo kar same privzdigovale. Godci bodo pripravili glasbila in nato lepo zaigrali.

Za vse bo prijetno, mladi se bodo vrteli po gladkih tleh, starejši pa bomo med seboj prijatelno pokramljali in si mislili, da smo bili tudi mi enkrat mladi in radi uživali veselje mladosti.
Vs, ki berete te vrstice, naredite takoj sklep, da pridete v nedeljo, 27. oktobra, ob štirih popoldne na koncert pevskega društva PLANINA na Maple Heights, na Stanley Avenue.
Na veselo svidenje in vsem najlepši pozdrav!

Matevž

Koncert pevskega zbora Planina

Uvodničar lista "Delo" skuša "južnjake" zagovarjati čes, da podjetja, ki te ljudi zaposlujejo, ne skrbje dosti za nje... "v njihov naj bi videla delovne ljudi v polnem smislu besede, ne pa — kot se žal marsikje še kar naprej dogaja — le zasilno delovno silo, za katero zadostujejo zgolj pogradi v zamarnjenih barakah ter kvečjemu še enolončnice in nič drugega..."
Ramo Dizdarevic se je pred sodiščem izgovarjal, da je bil pijan, da se ničesar ne spominja. Tudi ostali so tajili, kar jim je obtožnica očitala, toda priče so govorile drugače...
Dizdarevič, ki je polk. Remškarja zaklal, je bil obsojen na smrt z ustrelitvijo, njegov mlajši brat Meho na pet let zapora, Aleksander Mladjenović na sedem let zapora, Husein Tahirovič na šest let zapora, ostali trije pa na pet, štiri in tri leta zapora.

"Slavčki" vabijo!
Cleveland, O. — Jesen je spet tukaj in z njo čas zabav v avditoriju sv. Vida. To nedeljo priredi pevsko društvo "Slavček" večerjo s plesom za vse svoje prijatelje. Toda ne mislite, da bo to kar navadna večerja; priliko boste imeli, da pokusite res dober "roast beef" z vsem, kar spada k odlični večerji.
Ko se boste najedli, potem pa na ples! Tonkli in njegovi fantje vam bodo nudili najlepše slovenske melodije za vaše poskočne noge.
Večerja bo servirana od 5. pa do 8. ure. Vstopnice dobite pri članih "Slavčka".
Za tiste, ki pa pridejo samo na ples, bodo vstopnice naprodaj pri vratih!
Vsi vabljeni!

Uboj, ki je razburil vso Slovenijo

Umor je silno razburil vso Slovenijo. Jeza se je obrnila na oblasti, ki da proti južnjakom, ki prihajajo v Slovenijo, premalo ostro nastopajo, namesto da bi vsak njihov zločin strogo kaznovali. V zvezi s tem uporom je prišlo na dan, da so postali "južnjaki" v Sloveniji prava nadloga in resni ogrozevalci javne varnosti. Dr. Karlo Benulič je v ljubljanskem "Delu" zapisal o tem 4. septembra med drugim tudi sledeče:
"Ne more se (javnost) sprijazniti z dejstvom, da je v urejenih razmerah mirno prebivalstvo iz dneva v dan izpostavljeno nasilnosti nekaterih moralno pokvarjenih individualov, ki si v samopašnosti brez primere kar tako za zabavo ali morda iz užaljenosti nekakšnega primitivnega ponosa dovolijo zaklati človeka, uničiti družinsko srečo, vzeti otrokom očeta. Omenjam ta primer ne zato, ker je edini, temveč zato, ker je zadnji, ki je vzbudil posebni odpor pri poštenih ljudeh.
Kako pridemo do tega, da uslužbenka, če po naključju stanuje na robu mesta, s strahom zapušča zvečer delovno mesto, ker ne ve, če bo srečno prispela mimo naselja sezonskih delavcev? Ali je potrebno, da mora oče iz dneva v dan spremljati svojo hčer, mladoletno šolkarko, s popoldanske izmene pouka? Skratka razpaslo se je nasilništvo vseh stopenj, od nadlegovanja žensk brez spremstva ali v spremstvu preko izživljanj, napadov na cestah in v javnih lokalih, pa do poskusov posilstva, ubojev in umorov. Zagovor, da je to splošen pojav po svetu in da je drugje še hujše, ne vzdriži kritike, ker bi se po tej logiki marsikaj od drugod moralo uveljaviti pri nas, pa se ne. Prav je samo, da imajo ljudje pravico do občutka osebne varnosti ne samo v središču mesta, ampak kjerkoli in ob vsakem času ter da je treba temu importiranemu nasilstvu napraviti konec."

ONE GIFT works

many wonders UNITED APPEAL

Odbor

VESTI
IZ SLOVENIJE

Uboj, ki je razburil vso Slovenijo

Umor je silno razburil vso Slovenijo. Jeza se je obrnila na oblasti, ki da proti južnjakom, ki prihajajo v Slovenijo, premalo ostro nastopajo, namesto da bi vsak njihov zločin strogo kaznovali. V zvezi s tem uporom je prišlo na dan, da so postali "južnjaki" v Sloveniji prava nadloga in resni ogrozevalci javne varnosti. Dr. Karlo Benulič je v ljubljanskem "Delu" zapisal o tem 4. septembra med drugim tudi sledeče:
"Ne more se (javnost) sprijazniti z dejstvom, da je v urejenih razmerah mirno prebivalstvo iz dneva v dan izpostavljeno nasilnosti nekaterih moralno pokvarjenih individualov, ki si v samopašnosti brez primere kar tako za zabavo ali morda iz užaljenosti nekakšnega primitivnega ponosa dovolijo zaklati človeka, uničiti družinsko srečo, vzeti otrokom očeta. Omenjam ta primer ne zato, ker je edini, temveč zato, ker je zadnji, ki je vzbudil posebni odpor pri poštenih ljudeh.
Kako pridemo do tega, da uslužbenka, če po naključju stanuje na robu mesta, s strahom zapušča zvečer delovno mesto, ker ne ve, če bo srečno prispela mimo naselja sezonskih delavcev? Ali je potrebno, da mora oče iz dneva v dan spremljati svojo hčer, mladoletno šolkarko, s popoldanske izmene pouka? Skratka razpaslo se je nasilništvo vseh stopenj, od nadlegovanja žensk brez spremstva ali v spremstvu preko izživljanj, napadov na cestah in v javnih lokalih, pa do poskusov posilstva, ubojev in umorov. Zagovor, da je to splošen pojav po svetu in da je drugje še hujše, ne vzdriži kritike, ker bi se po tej logiki marsikaj od drugod moralo uveljaviti pri nas, pa se ne. Prav je samo, da imajo ljudje pravico do občutka osebne varnosti ne samo v središču mesta, ampak kjerkoli in ob vsakem času ter da je treba temu importiranemu nasilstvu napraviti konec."

Uvodničar lista "Delo" skuša "južnjake" zagovarjati čes, da podjetja, ki te ljudi zaposlujejo, ne skrbje dosti za nje... "v njihov naj bi videla delovne ljudi v polnem smislu besede, ne pa — kot se žal marsikje še kar naprej dogaja — le zasilno delovno silo, za katero zadostujejo zgolj pogradi v zamarnjenih barakah ter kvečjemu še enolončnice in nič drugega..."
Ramo Dizdarevic se je pred sodiščem izgovarjal, da je bil pijan, da se ničesar ne spominja. Tudi ostali so tajili, kar jim je obtožnica očitala, toda priče so govorile drugače...
Dizdarevič, ki je polk. Remškarja zaklal, je bil obsojen na smrt z ustrelitvijo, njegov mlajši brat Meho na pet let zapora, Aleksander Mladjenović na sedem let zapora, Husein Tahirovič na šest let zapora, ostali trije pa na pet, štiri in tri leta zapora.

"Slavčki" vabijo!
Cleveland, O. — Jesen je spet tukaj in z njo čas zabav v avditoriju sv. Vida. To nedeljo priredi pevsko društvo "Slavček" večerjo s plesom za vse svoje prijatelje. Toda ne mislite, da bo to kar navadna večerja; priliko boste imeli, da pokusite res dober "roast beef" z vsem, kar spada k odlični večerji.
Ko se boste najedli, potem pa na ples! Tonkli in njegovi fantje vam bodo nudili najlepše slovenske melodije za vaše poskočne noge.
Večerja bo servirana od 5. pa do 8. ure. Vstopnice dobite pri članih "Slavčka".
Za tiste, ki pa pridejo samo na ples, bodo vstopnice naprodaj pri vratih!
Vsi vabljeni!

ONE GIFT works

many wonders UNITED APPEAL

many wonders UNITED APPEAL

many wonders UNITED APPEAL

many wonders UNITED APPEAL

many wonders UNITED APPEAL

many wonders UNITED APPEAL

many wonders UNITED APPEAL

many wonders UNITED APPEAL

O B Z O R

THE WISCONSIN YUGOSLAV OBSERVER — AFFILIATED WITH THE "AMERICAN HOME" DAILY

Issued Every
Thursday
for the Yugoslav
in Wisconsin
*
Tedenska priloga
za Slovence v
Wisconsinu

Address
OBZOR PUBLISHING
COMPANY
Marica R. Staut,
Publisher
3601 W. Ohio Ave.
Milwaukee 15, Wis.
Tel. Mitchell 5-4373
All Communications
to

Sem in tja po Milwaukee

Dne 6. oktobra je umrl 85-letni JOHN BOHTE s 1426 S. 56th St., West Allis. Zapuščena Agnes, sinove Johna in Josepha v Milwaukee, sina Michaela v New Orleans, La., hčer Agnes Rafenstein v Milwaukee ter več sorodnikov v stari domovini. Pogreb se je vršil iz Ermenčevega pogrebnega zavoda v cerkev Marije Pomočnice kristijanov (West Allis) na Mount Olivet pokopališče. Pokojni je bil član društva št. 104 SNPJ in društva št. 292 HBZ.

Dne 11. oktobra je umrla ANTONIA KLOPČIC z 3950 N. 20th St., stara 72 let. Zapuščena Franka, sinova Franka Prasnika in Richarda Klopčič, hčer Margaret De Harde in dve sestri v starem kraju. Pogreb se je vršil iz Wendler Funeral Home (W. Capitol Dr. in N. 21st St.) v St. Leo's cerkev ter na pokopališče. Pokojna je bila članica društva Kršćanskih mater, društva št. 16 SNPJ in društva Sloga.

Dne 13. oktobra je umrl LOUIS MEZICH z 1129 S. 31st St., star 69 let. Zapuščena sinova Louisa Jr. in Richarda, brata Franka (v Kaliforniji) ter več sorodnikov v starem kraju. Pogreb se je vršil iz Ermenčevega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Janeza Evangelista, nato na Holy Cross pokopališče.

Naj vsi počivajo v miru božjem!

Ne pozabite, da se vrši letni bazar fare sv. Janeza Evangelista v soboto zvečer in nedeljo, 9. in 10. NOVEMBRA v farni dvorani na "Deveti". Povejte to novice vašim sosedom in prijateljem...

jih povabite in pridelajte s seboj, da skupno praznujemo in se poveselimo.

Milwauški "healthmobile" (zdravstveni voz) bo 16. 17. in 18. t.m. naredil zadnje turo v južnem delu mesta za letos. Poslužite se te prilike ter se dajte cepiti. Healthmobile bo na sledečih postajah: 16. oktobra na Potter Avenue blizu Dover šole; 17. oktobra na oglu S. Adams in E. Morgan Avenue in 18. oktobra na oglu S. 10th in W. Madison ceste (v bližini cerkve sv. Janeza Evangelista).

Kulturno društvo Triglav bo v nedeljo, 20. t.m., priredilo domačo zabavo vzajemno z vinskotrgatvijo v lastnem Triglav parku. V slučaju "kislega" vremena se bo zabava vršila v prostornem paviljonu. Prijatelji in rojaki vljudno vabljeni!

Pomanjkanje učiteljev in učiteljic v javnih šolah v milwauškim okraju je zelo občutno. Šolske oblasti morajo iskati začasne nameščenice za poučevanje šolske mladine. Tako pravi gđc. Olga Schlueter, direktorica mestnega učiteljskega objekta. Povedala je, da ima na razpolago 578 oseb, ki lahko začasno nadomeščajo učitelje in učiteljice in še ni dosti. Šolske oblasti so pričele s kampanjo, da pridobijo kolikor mogoče novih nadomestnih moči. Glavno vprašanje vsakega morebitnega nameščenca je seveda "plača". Šolski svet pravi, da začetna plača od dneva do dneva je \$19 na dan, katere pa najamejo za daljši termin, pa prejmejo dnevno po \$21 plače. S 1. januarjem pa bodo plače

povišane od \$19 na \$20 in od \$21 na \$22 dnevno. Šolske oblasti posebno prosijo, da se morebitni nameščenici prigrasijo za potrebne preizkušnje. Katerega ali katero veseli učiteljski posel, naj piše Miss Schlueter, 5225 W. Vliet St. ali pa telefonično pokliče Greenfield 6-3670 za nadaljnja pojasnila.

Dr. David Gelfand, mednarodno znani in sloviti zdravnik za srčne bolezni in šef oddelka za srčne nerednosti v Philadelphia General bolnišnici, pravi: "Veliko ljudi, ki trpijo na srčni hibi, pravi, da je že tako namešnjeno, se malo pozdravijo ter se vrnejo k vsakdanjemu delu. Drugi zopet pravijo — sedaj je za mene delo končano, naj drugi delajo — ter začno s pomi-

lovanjem samih sebe. To je najslabše zdravilo za takega bolnika!" Imenovani doktor pravi, da največje zlo za osebo, ki trpi za srčno hibo, je preveč postelje in preveč sedenja in brezdelja. Nadalje pravi doktor Gelfand, da najboljšo zdravilo za bolnika je polagoma se povrtni v vsakdanje delo.

Društvo Triglav je na občnem zboru potrdilo stari odbor in članstvo je sklenilo, da bodo še bolj marljivo delali za društvo in njegov priljubljeni Triglav park. Udeležba na občnem zboru je bila nad 90-odstotna. Razveseljivo je slišati, kako marljivo člani sodelujejo in to ne samo v njih prid, ampak v ponos slovenskemu življu v Milwaukee in okolici.

F. S. FINZGAR:

STRICI

"Le doto mi pripravi!" se je usedel na rob končnice Mihor.

"Ne morem ti je dati, ko nimam in ne vem, če bom kdaj imel."

"Kako?" ga je nejeverno pogledal Mihor.

"Oče mi še ne prepisje. 'Skažita se z Lucijo,' pravi. 'Če ne bosta za Podlog, imam še tri druge.'"

Mihor je tako radoveden prislushnil, da je okrenil glavo proti Gašperju. V luči je bilo videti, kako mu je zadovoljna senca preletela obraz.

"Da ti ne izroči?" je zategnil kakor nejeveren.

"Ne izroči mi," je ponovil Gašper.

Tedaj je hipoma sedel na stranico postelje še Boltežar. Brata sta se ozirala vanj.

"Tako, potemtakem..." Boltežarju ni tekla beseda. Sunil je zajca, ki je gledal izpod postelje, da je zaropotalo. In kakor da mu je ropot razvezal pravo besedo:

"— Potlej boš pa vzel Lucijo le za deklo. Neumna je, če pride."

Mihor je škodoželjno pogledal Gašperja in kimaje pritrjeval Boltežarju.

"Za kakšno deklo?" se je postavil takoj Gašper. "Za deklo? Kaj še! Ali si ti za

hlapca? Ali sem jaz, ali je Mihor za hlapca na Podlogu? Lucija bo naša — in potlej..."

"In potlej? —" je pograbil Boltežar.

"In potlej — kakor bo oče izprevidel in Bog dal."

Boltežar je zdrsnil s postelje in začel hoditi po sobi. Usnjene opetnice, s katerimi so bile obšite debele nagovice, so šumele po podu. Vsi so umolknili.

"Neumna je, če pride za deklo na Podlog," je ves goreč razmišljal na glas Boltežar. "Gospodinja na kajži je le več kot dekla na gruntu. Neumna je. — In sram jo bo. — Se mene bo sram — z njo vred. — Za deklo!"

Mihor je pomežiknil samemu semu in se zasmejal, da ga je Gašper vprašujoče pogledal:

"Zakaj se smeješ?"

"Kar tako." In se je še enkrat zasmejal, ko ga je Boltežar izpod čela ošinil s hudim pogledom.

In so spet umolknil, dokler ni začel Gašper:

"Bratje smo. Dobri smo si bili. Naredimo, kakor je mati prosila. Mihor, bodi mi za druga, ali pa ti, Boltežar."

"Jaz ne," se je hitro odločil Boltežar.

"Pa bodi," mu je sedaj na-

gajivo prigovarjal Mihor.

"Nočem!" je bil rezek Boltežar, kakor ne zlepa kdaj.

"Mihor, kot se Bog prosil, te prosim, ne odreci. Glej, v skripce sem zašel. Če bi oče ne bil tak mož, kaj vem, kako bi se bilo izteklo."

"Treba ti je bilo tega."

"Ti ne umeš."

"Kaj bi ne umel? Ženska je ženska. Kaj si se lovil za njo? Je ni, da bi z mezincem žugnil po njej."

"Vsak sam najbolje ve," je vzdihnil Gašper. Vsi so spet pomolčali. V sobici je bilo čisto tiho. Ni tiktakala ura, ki je pokvarjena visela pod stropom. Samo Boltežarjeve opetnice so pošumevale po podu.

"O, mati! V grobu jo bodo obile solze, ker smo taki. Ali naj se od sramote v tla vderem? Mihor, če si človek, usmili se me."

Gašperju je šlo po sili na jezo in na jok. Brata sta ga gledala. Odkar je nehala Štefa jokati, tega glasu ni bilo čuti na Podlogu.

"Ali ti oče res ne izroči?"

"Kakor pri spovedi sem vama povedal."

"Zavoljo matere in še zaradi jezikov — naj bo po tvojem."

"Mihor!" je skočil k postelji Gašper in mu stresal roko. "Mihor, mati se ti je v grobu nasmejela in zahvalila za to besedo. Povrnjeno ti bo, ne boj se!"

Hitro je prijel za kljuko, ko da bi se bal, če bi si Mihor le še premislil. Na pragu se je okrenil:

"Jutri pride krojač in vama umeri obleke. Oče je blago že kupil. Črno je, da se kar spreminja. Vsi bomo kakor eden. Oče tudi. Lahko noč!"

In je naglo odšel po stopnicah, ki so bobnale pod veselimi nogami.

"Zakaj si mu obljubil?" se je postavil Boltežar pred Mihorja.

Ta se mu je zasmejal: "Ker nisem zaverovan v Lucijo kot ti."

"Mihor!" mu je požugal brat. Mihor se mu je še enkrat zasmejal, se zakopal pod oedejo in obrnil v steno. Boltežar je še nekaj časa drsal z opetniki po podu in zamišljen povešal glavo. Nato je tresčil strit in jezen na ležišče in obr-

nil hrbet proti bratovi postelji.

Gašper je svetil po hlevu, potapljal telička, ki ga je dobila Plavka, popraskal med rognji voleta, ki je bil namenjen za zakolj, mu segel v hlam in ugotavljal rejenost. Z vse drugačno skrbjo je šaril med živino, odkar je bil ženin.

Ko je že mislil leči, se mu je zdelo, da ga je nenadoma nekaj poklicalo. Obstal je pri pogradu in pomišljal. Nato je obesil luč, šel ven in zrl po belem bregu.

"Moram," se je odločil in zdrsnil po gazi.

Pri Božnarju ni bilo več luči. Potrkal je na okno Luciji.

"Kaj je, Gašper?" je dehnala ona za šipo.

"Mihor bo za druga!"

"Bog, ta bodi zahvaljen," se je razveselila Lucija.

Gašper pa je zatisnil okno, ki ga je bila odprla. "Zapri! Mraz je."

In je šel.

ČETRTO POGLAVJE.

Po Gašperjevi snovitvi je zašumelo po hribih in grapah krog Podloga, pravi sunder pa so zagnali šele v nedeljo, ko so ju oklicali. V krčmi pri Štebucu, ki je bila edina poleg farne cerkve, se je porani maši nateplo ljudi, da je za zajetek pripravljena obara izginila iz kotla, kot bi trenil.

"Da je taka tica, kdo bi si mislil," so začela tista dekleta, ki niso prišla v krčmo iz navade ali potrebe, marveč od jeze in zavisti. Zato so Lucijo opravljale in obrekovali:

"Kajkrat sem si mislila, pa sem molčala. Ali ste videli, kakor je znala pogledati?"

"Samo fante! Med nami je gledala v tla in imela že kar spodobne besede za kvantanje."

"Nobena mačka ni bolj hianavska."

"Pa se je znala nalikčati!"

"Ko ni imela — kajžarska — s čim pregnati dolgega časa. Zato vse frii krog nje."

"Jaz pa pravim, naj ima tega pomolajdeža dolgega. Enkrat sem plesala z njim, pa imam še danes otiske na prstih, tako me je očakal. Ga ne maram za deset Podlogov."

In so ježno srebale cinke z obrarne juhe.

Pri sosednji mizi pa so sedeli gruntarji in kajžarji. Gruntarji so držali skupaj in bili vsi ene misli, da je šimen neumen, ker trpi tako mlado k hiši. Kajžarji so si mislili svoje, ugovarjati si vendar niso nič kaj upali.

Pri kajžarjih je sedel in vrtel med prsti šilce brinjevca tudi stari Vorena, ki je samski stanoval v revnem čel-

belnjaku. In še ta ni stal na njegovem, ampak na srenjskem. Izpod silnih obrvi, ki so mu kot siva kodelja visele pod čelom, je ogledoval gruntarje, dokler mu ni bilo dovolj.

(Dalje prihodnjič.)

Renault je odklonil

PARIZ, Fr. — Kuba je skušala kupiti pred nekaj tedni pri avtomobilski tovarni Renault 50 avtobusov in tovornih avtomobilov. Vodstvo tovarne je po daljšem premišljevanju ponudbo zavrnilo, ker se je balo, da bi novica o tej kupčiji utegnla škoditi prodaji Renaultovih avtomobilov v — Združenih državah.

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

Zidan in lesen bungalow, 4 spalnice, v Chardon Hill okoli. \$23,900. Kličite KE 1-8185. (200)

Hiša naprodaj

Bungalow, 2 spalnici, polna klet, posamezna jedilna soba, prostor za razširjenje zgoraj. Blizu E. 260 St. Cena \$20,900. RE 1-3730. (200)

Naprodaj

Willowick, blizu Lake Shore Blvd., bungalow, 3 spalnice, razvedrilna soba, garaža, zidan barbecue, lepo zasajeno. \$18,500. Lastnik — 943-3343. (201)

V fari sv. Vida

6-sobna enodružinska hiša in dvodružinska na enem lotu, 3 plinski furnezi, lep lot, vse v dobrem stanju.

Velika enodružinska hiša, pripravno za veliko družino, velik lot in garaža. Prazno. Za več pojasnila kličite.

FRANCES HROVAT
EV 2-4535 (201)

V najem

Štiri sobe oddamo mirni družini srednje starosti. Na 1075 E. 68 St. Zglasite se po 4. uri popoldne. —(200)

Stanovanje v najem

Na 1167 E. 58 St., oddamo 4 sobe in kopalnico. \$45 mesečno. Ključ pri Apartment 5. Telefon: 944-5050. (202)

Pri Lake Shore 5-5

V fari sv. Jeroma

Dvodružinska hiša, velika, v izvrstnem stanju. Novi plinski furnezi. Ta dom je zelo čist. Polna cena \$23,900.

KAPELABLE KAPEL
25000 Euclid Ave.
RE 1-5330 (201)

Carst Memorials

Kraška kamnoseška obrt

EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV
15425 Waterloo Rd. IV 1-2337

V najem

4 neopremljene sobe in kopalnico oddamo na 1048 E. 76 St. nad trgovino. —(202)

V najem

Pet sob in kopalnico oddamo odraslim, spodaj, vse na novo dekorirano. \$40. Vprašajte na 1196 Norwood Rd. (201)

Naprodaj

Lastnik prodaja dohodninsko posestvo v fari sv. Vida za \$13,900. Hiša ima 7 in 5 sob, zunaj aluminijaste strani in zlebovi. Nova streha in vetrna okna. Garaža in veliko dvorišče. Kličite RE 1-6551. (203)

V najem

Oddamo 4 sobe in kopalnico blizu E. 55 in St. Clair Ave. Najemnina \$35. Vprašajte na 1334 E. 55 St. X

V najem

4 sobe zgoraj oddamo na 1026 E. 72 Place. \$50 najemnina. Kličite EN 1-3673. (201)

No wonder Johnny can't read

Wise parents see to it that youngsters get a good look at what they're trying to learn. See to it that when your child studies, he has the help of a properly designed study lamp.

Good Light Helps Make Good Students

WISCONSIN electric power COMPANY

FOR THE CORRECT TIME

24 HOURS A DAY

JUST DIAL

Time 4-1414

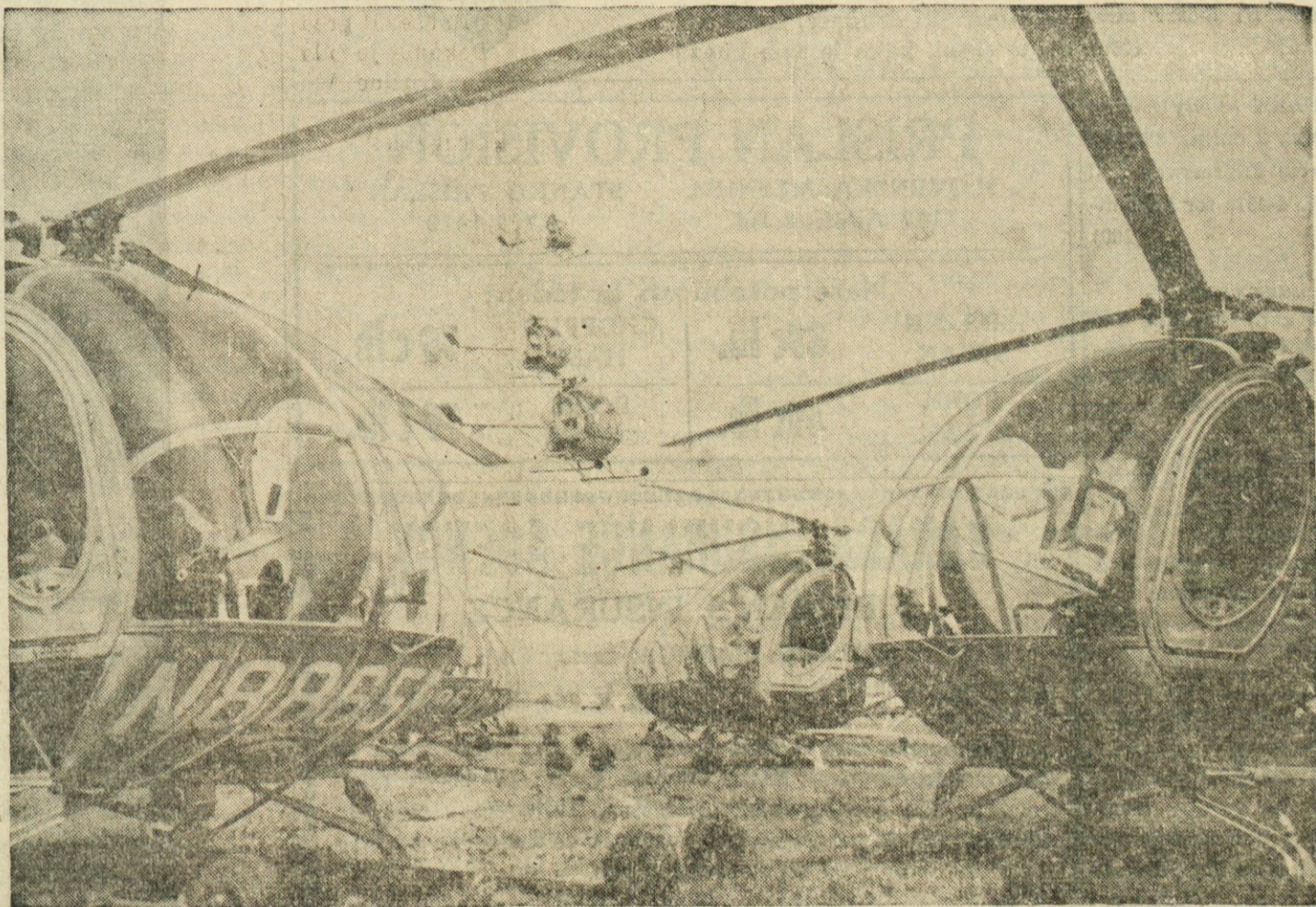
FOR THE LATEST U. S. WEATHER,
TEMPERATURE
AND FORECAST

JUST DIAL

WE 6-1212

...services provided by your Telephone Company

WISCONSIN TELEPHONE COMPANY

JATA MEHANIČNIH PTICEV — Na slici vidimo već malih helikopterjev vrste "Moskito". Eden od njih ravno skuša pristati v bližini jate, ki se je spustila na tla v Culver Cityju, Calif.

HENRIK SIENKIEWICZ:

KRIŽARJI

Ko so se imenovala njih odšel iz Čehanova in sem jo imena, so tuji vitezi, sedeč videl pri kneginji. Kako naj mirno na konjih, drug za drugim priklanjali svoje z železnimi čeladami pokrite glave, ker so po odlični Zbiškovi bojni opremi sklepali, da jim je knez poslal nasproti kakega visokega viteza, morda sorodnika ali sina.

Jendrek iz Kropivnice je nadaljeval:

"Komtur, kakor bi po naše rekli starosta iz Jansborka, je gost našega kneza, kateremu je pripovedoval o teh treh vitezih, da ga živo želijo obiskati, pa si ne upajo, a zlasti ta vitez iz Lotaringije, ki je od daleč in je bil mnenja, da takoj onstran križarske meje živijo Saraceni, s katerimi je vojna neizogibna. Knez, ki je vljuden gospod, me je takoj poslal na mejo, da bi jih varno vodil med gradovi."

"Brez vaše pomoči bi torej ne mogli priti?"

"Naš narod grozno sovraži križarje, a ne toliko zaradi njih napadov, saj tudi mi pogledamo k njim, kolikor zaradi njihovih prihuljenosti; zakaj če te križar objame, te spredaj poljubuje v usta, a zadaj je pripravljen, da te rkrati z nožem sune, a ta običaj je čisto svinski in se nam Mazurom upira... Da! Tako je! Pod streho sprejme vsakdo tudi Nemca, gostu ne stori krivice, toda na poti ga rad napade. A so tudi taki, ki nič drugega ne delajo, kakor da se bore iz maščevanja ali zaradi slave, ki jo Bog daj vsakomur."

"Kdo je med njimi najslavnejši?"

"Med njimi je nekdo, ki je za Nemca bolj, da ugleda smrt nego njega; ime mu je Jurand iz Spihova."

V mladeničevih prsih je zaigralo srce, ko je slišal to ime — in je takoj sklenil Jendreka iz Kropivnice malo potegniti za jezik.

"Vem!" je rekel, "slišal sem: to je tisti, ki je bila njegova hči Danuša kneginjina dvorjanka, dokler se ni omožila."

Rekši je začel pazljivo gledati mazovskemu vitezu v oči, vidno zadržujoč dih v prsih, oni pa se je zelo začudil in odgovoril:

"Mar vam je to kdo povedal? Saj je še skoraj otrok. Res je, da se tudi take možijo, toda Jurandova se ni poročila. Pred šestimi dnevi sem

molče, le konji so prskali, spuščajoč iz nosnic snope sape — in tuji vitezi so se začeli med seboj razgovarjati. Toda čez hip je Jendrek iz Kropivnice vprašal:

"Kako vam je ime, ker nisem dobro slišal?"

"Zbiško iz Bogdanja."

"Zdaj pa vem! Saj ima tisti, ki se je zaobljubil Jurandovi, podobno ime."

"Mar mislite, da se utajim?" je odgovoril hitro in ponosno Zbiško.

"Čemu neki? Ljubi Bog, torej ste vi tisti Zbiško, ki mu je dekletce zakrilo glavo s tančico! Po vrtni iz Krakova niso dvorjanke o nobeni stvari toliko govorile, kolikor o vas, a marsikateremu poslušalcu so tekle kot jagode debele solze po licu. Torej vi ste! Hej! To bo veselja na dvoru... saj vas tudi kneginja rada vidi."

"Bog jo blagoslovi in vas tudi za dobro novico... Kajti ko so mi povedali, da se je dekletce poročilo, je bilo skoraj po meni."

"Kaj bi se poročila!... Mikavna je taka deklica, saj z njo stoji ves Spihov, toda dasi je mnogo čednih fantov na dvoru, ji ni nobeden pogledal v oči, ker je vsak spoštoval njeno dejanje in vašo zaobljubo. Tega bi tudi kneginja ne bila dopustila! Hej! To bo veselje! Res je, da so včasih dražili dekletce! Če ji je kdo rekel: 'Tvoj vitez se ne vrne', pa je zacepetala s petami: 'Vrne se, vrne!' Včasih, če ji je kdo rekel, da ste vzeli drugo, je prišlo do joka."

Te besede so Zbiška ganile, a hkrati se je razjezil zaradi klepetanja ljudi, da je rekel:

"Kdor je o meni govoril take besede, tega pozovem na dvoboj!"

A Jendrek iz Kropivnice se je začel smejati:

"Babnice so vseprek klepetale! Ali boste babe izzivali? Z mečem ne opravite nič proti krilu!"

Zbiško je bil vesel, da mu je bog poslal tako veselega in prijetnega tovariša, pa ga je začel izpraševati o Danuši, potem o običajih na mazovskem dvoru in zopet o Danuši, potem o knezu Janušu, o kneginji in zopet o Danuši. Naposled je vendar omenil svojo zaobljubo ter povedal Jendreku, kaj je slišal po poti o vojni, kako se ljudje pripravljajo nanjo, kako čakajo nanjo od dne do dne, a končno je vprašal, ali so tudi na mazovskem dvoru istega mnenja.

Toda graščak iz Kropivnice ni mislil, da bi bila vojna tako blizu. Ljudje govore, da ne more biti drugače, toda on da je slišal, kako je sam knez

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

OPEN HOUSE — 2739 N. Richmond — By Owner. — 2 sty. 7 rm. brk. frame; mod., 1½ baths, full bsmt., gas hot water heat, all tiled flrs. Lots of closets, 2 car gar. Many extras. SP 2-4167. (101)

BY OWNER

2 Bedroom cottage. Half block from Fox River. Swimming and boating privileges. Many extras. \$8,500. — DU 1-4347. (201)

BY OWNER — Palos Park.

5 Room House and 2 other large buildings on approximately two wooded acres. Near schools. 129th Street and 80th Ave. GI 8-2758. (201)

STORY AND ½ BRICK

1-7, 1-4, Good income. Near schools and transportation. \$22,500, or best offer. By owner. DI 2-6257 after 4:30 p.m. (200)

LAGRANGE PARK — By Owner

Lge. brk. bi-level. 3 bdrms. \$38,500. — Near Congress Expressway and Schools. Call FL 4-4314 for appointment. (200)

7 RM. DeLuxe ranch —

Full base. 2 car gar., carpeting and air-cond., dishwasher. Auto. Sprinklers. Near Quigley South and St. Thomas Moore. By appt. only. — WA 5-2532. (201)

BELMONT — HARBOR AREA.

17 APARTMENT BUILDING. MODERN. By owner. Close to schools and churches. Priced for immediate sale. WE 5-7439. (201)

WHEATON—Quality small 3 bdrm.,

professionally decorated. Secluded acre, spruce, pine, fruit trees. Dbl. gar. plus much storage space. — \$26,000. Terms. Owners 668-6711. (202)

KELVYN PARK — 6 Rm. House,

3 bdrms., enclosed por., 2 car gar. For sale. By owner. Call DI 2-1703. (201)

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

BARBER SHOP —

3 Chairs. — Modern, Reasonable. Route 83, Buffalo Grove. 537-4246. (201)

REAL ESTATE FOR SALE

ROUND LAKE BEACH

OWNER. 2 bdrm. Cape Cod. Well insul. Auto. oil ht., hot water Alum. siding. s.s., nat. gar. City water-sewers. Low taxes. \$8,600. KI 6-2984. (201)

HIGHLAND PARK — Prestige address at low cost. Excel. schools, beaches, parks, all close by. Three bedrooms. Pan. fam. rm., Encl. back yard. Many extras. Relocating. Must sacrifice. Owner. \$20,500. ID 2-4167. (202)

nekoč govoril Nikolaju iz Dlugolasa, da so križarji skri-li roge in če bi le kralj odločno zahteval, bi odstopili tudi dobžinjsko zemljo, ki so jo ugrabili, ker se boje njegove moči — ali pa bi vsaj zadevo zavlačevali, dokler bi se dobro ne pripravili.

"Sicer pa," je rekel, "je bil knez nedavno v Malborgu, kjer ga je v odsotnosti velikega mojstra sprejel veliki maršal in pripravil zanj turnir, sedaj pa so pri knezu komturi — in tukaj prihajajo še novi gostje..."

Tu je vendar malo preneh-al in čez hip dodal:

"Ljudje pravijo, da ti križarji ne sede brez vzroka pri nas in pri knezu Žemovitu v

Plocku. Oni so namreč hoteli, da bi v primeru vojne naši knezi ne pomagali poljskemu kralju, temveč njim, če bi se že ne dali pridobiti za to, da bi vsaj ostali mirno ob strani — toda tega ne bo..."

"Bog daj, da ne bo. Kako bi vi ostali doma? Vaši knezi so vendar podložni poljskemu kraljestvu. Ne boste ostali doma, mislim."

"Ne," je odgovoril Jendrek iz Kropivnice.

Zbiško je iznova pogledal na tuje viteze, na njih pavja peresa:

"Torej tudi ti prihajajo zaradi tega?"

"Redovna brata morda tudi zaradi tega. Kdo ve?"

"A oni tretji?"

"Tretji prihaja, ker je ravedoven."

"Mora biti znamenit vitez."

"Da! Za njim se peljejo trije okovani vozovi; prtljaga

je bogata, služabnikov je deset. Bog daj, da se s takim pogledaš! Kar slina ti leze v usta."

"Ali ne morete?"

"Kako neki? Saj mi je dal knez povej, da jih moram varovati. Las jim ne pade z glave do Čehanova."

(Dalje prihodnjlc.)

EUCLID POULTRY

V zalogi imamo vedno očiščene piščance, na kose zrezane, popolnoma sveža jajca ter vseh vrst perutnino. Pridite in si izberite!
HOWARD BAKER
549 EAST 185 STREET, EUCLID KE 1-8187

Vesolja čas.... vsaki čas.... uživajte kozarec Stroh's piva. Poskusite, kaj varjenje z ognjem napravi pri pivu. Nalijte si lažjega, mehkejšega, bolj osvežujočega piva. Popijte Stroh's... edino ameriško z ognjem varjeno pivo.

THE STROH BREWERY COMPANY, DETROIT 26, MICHIGAN

IMATE V MISLIH AVTO?

Naj Vam Society pomaga nabaviti Vaš nov ali že rabljen avto sedaj, plačali pa boste pozneje. Vprašajte Vašega prodajalca, da Vam uredi Society bančno finansiranje. On to lahko stori takoj na mestu. Ali pa pridite osebno k nam. Odplačevanje je lahko z mesečnimi obroki, prirejenimi Vašemu proračunu. Če je nov avto važen za Vas, je važen tudi za nas.

PRISLAN PROVISION

SLOVENSKA MESNICA STANKO PRISLAN
1147 Addison Rd. EX 1-1419

Naše posebnosti ta teden:

SIRLOIN STEAK	89c lb.	CHOPPED HAM	79c lb.
PORK STEAK	49c lb.	PORK CHOPS	79c lb.

BARAGA INSURANCE AGENCY

FIREMAN'S INSURANCE

VALERIA BARAGA, zastopnica

RE 1-7020

1353 E. 260 St., Euclid, Ohio

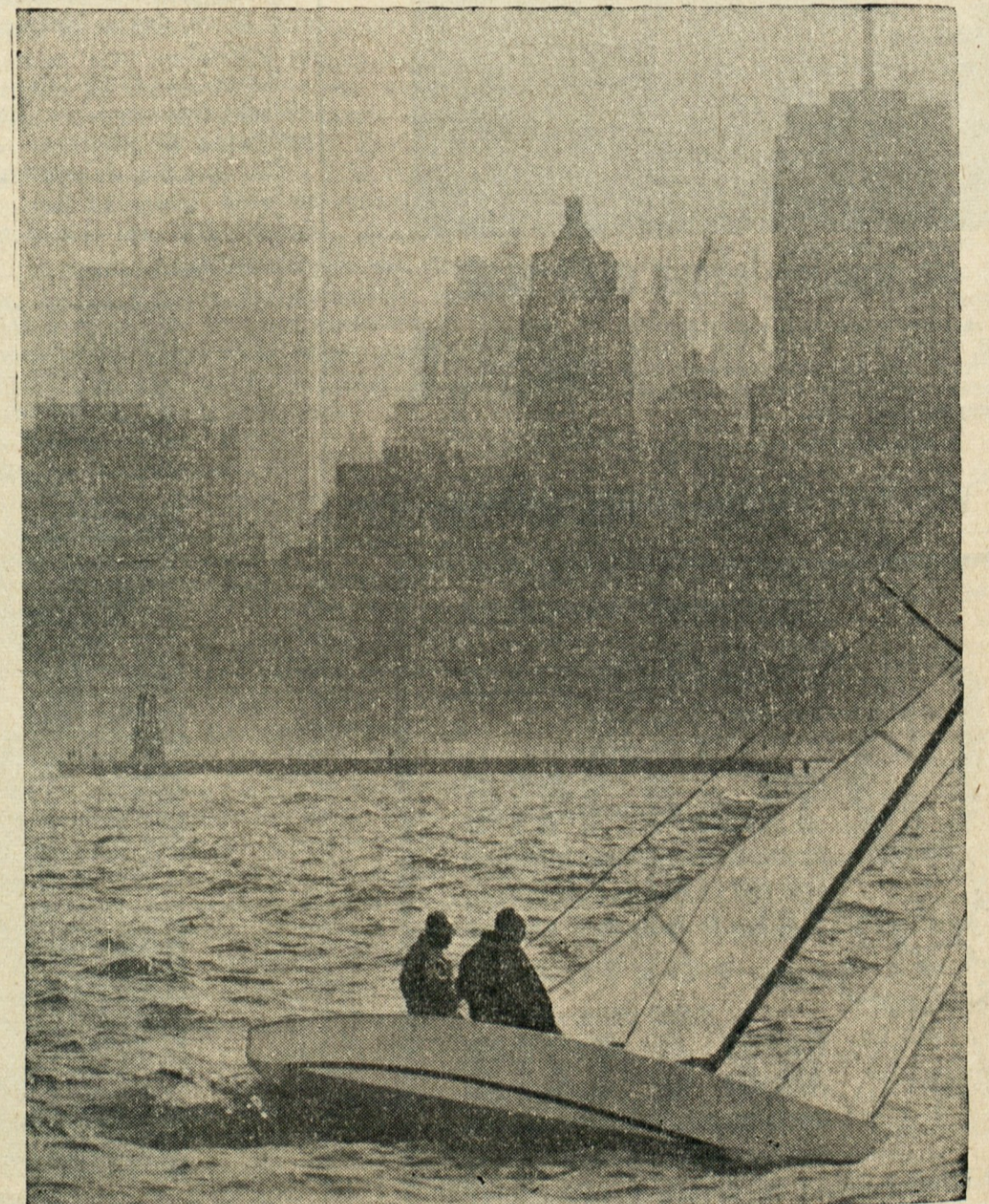
Mi imamo posebno celotno (packaged deal) zavarovanje za domove, imenovano "Home Owners Plan", ki obsega zavarovanje hiše, garaže, obleke, pohištva, življenjske stroške in tatvine. \$25,000 za osebno odgovornost, za škodo na zdravju in nepremičninah.

Mi imamo tudi zavarovanje proti požaru in vetru ter avtomobilsko zavarovanje.

GOVORIMO SLOVENSKO!

PREMIUM QUALITY ALWAYS... POPULAR PRICES EVERYWHERE

PRI VAJI — Donald Bever iz Vermilliona v Ohiu pri poskusni vožnji s svojo jadrnico pred veliko telmo na Michiganskem jezeru pri Chicagu.